28.5.2020

TyV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö

HE 71/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työntekijöiden lähettämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan työelämä ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt Lounais-Suomen aluehallintovirastolta (jäljempänä työsuojeluviranomainen) kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä laiksi työntekijöiden lähettämisestä annetun lain muuttamisesta.

Työsuojeluvalvonnan resurssit ja työehdoista tiedottaminen

Jatkossa pitkäkestoista lähettämistä koskevat ilmoitukset on työsuojeluviranomaisen käsitykseen mukaan reaaliaikaisesti ratkaistava ja ryhdyttävä ohjaaviin toimenpiteisiin, mikäli ilmoitus on siinä määrin puutteellinen, että sitä ei voida hyväksyä. Tämä on uusi tehtävä.

Täytäntöönpanodirektiivin implementoinnin yhteydessä tehdyt kansalliset internet-sivut on päivitettävä ja niiden sisältöä parannettava tietojen avoimuuden ja saatavuuden turvaamiseksi lähetettyihin työntekijöihin sovellettavista työehdoista. Sivuilla on lisättävä erityisesti yleissitovien työehtosopimusten määräysten nykyistä parempaa saatavuutta. Tiedottamistyötä edistäisi tiivistelmien laatiminen työehtosopimuksista, mikä työsuojeluviranomaisen käsityksen mukaan voisi jatkossa olla sopijaosapuolten vastuulla. Sivujen sisällön ymmärrettävyys ja selkeys on olennaista ulkomaisille työnantajille ja heidän työntekijöilleen työnantajan velvoitteiden täyttämisen ja työntekijöiden oikeuksien toteutumisen kannalta. Työsuojeluviranomainen ei kuitenkaan voi tulkita työehtosopimuksia, jonka vuoksi tiivistelmien ja lyhennelmien teko on vaikeaa mahdollisten lisäresurssien turvinkin.

Työsuojeluviranomainen korostaa kansallisten verkkosivustojen ylläpitämisen osalta haasteita nykyisillä resursseilla lähes 200 yleissitovan työehtosopimuksen ajantasaisen tiedon ylläpitämisessä mahdollisine tiivistelmineen ja kieliversioineen ja esittää, että yleissitovien työehtosopimusten sopimusosapuolille tulisi velvoite toimittaa lyhennelmät ja selkokieliset tiivistelmät käännöksineen kunkin osaltaan LSAVIn työsuojelun vastuualueelle, joka toimii liaison officena Suomessa.

Työsuojelun tietojärjestelmien ja varsinaisen valvontatyön sekä neuvontatarpeen osalta hallituksen esityksessä on tuotu esille, että resursseja

tulee kulumaan nykytilaa enemmän. Esityksessä ei ole otettu kantaa siihen, miten työsuojeluviranomaiselle näissä tehtävissä turvataan riittävät resurssit

Soveltamisala

Työsuojeluviranomainen esittää, että esitöissä selvennetään kabotaasin ja muun maantieliikenteen välistä eroavaisuutta. Hallituksen esityksestä on poistettu 1 § 4 momentti, jossa oli tarkoitus nimenomaisesti todeta, ettei uusia säännöksiä sovelleta maantieliikenteen kuljetusalalle. Taustalla olevan maantieliikenteen työehtoja koskevan direktiiviin voimaantulon ajankohdasta ei ole tietoa. Kyseisen momentin puuttuessa lienee työsuojeluviranomaisen käsityksen mukaan myös jatkossa perusteltua katsoa, että lain säännöksiä mukaan lukien uudet säännökset sovelletaan kabotaasiin, mutta ei muuhun maantieliikenteen kuljetustoimintaan.

Työnantajan vastuu matka- ja majoituskustannuksista 5 a §

Työsuojeluviranomainen pyytää kiinnittämään huomiota pykälässä käytettyihin termeihin ”alittaa olennaisesti” ja ”olennaisesti vastaavasti”. Määritelmien vuoksi asian valvonta koetaan vaikeaksi ja on tulkinnanvarainen myös työnantajalle ja lähetetylle työntekijälle.

Majoittuminen 6 a §

Terveydensuojelulain (736/1994) valvonta kuuluu kunnan terveydensuojeluviranomaiselle. Terveydensuojeluviranomaisilla ei ole mahdollisuutta valvoa sitä, täyttääkö majoitus työehtosopimuksen määräykset. Työsuojeluviranomaisella ei puolestaan omaa valvontaansa suorittaessaan ole pääsyä kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin eikä majoitusolosuhteita näin ollen voida valvoa muuten kuin työnantajan antamien kirjallisten selvitysten perusteella ja vertailua voidaan tehdä vain työehtosopimuksen määräyksiin. Työsuojeluviranomainen esittää, että voimassa olevan lain pykälään toimivaltaisista viranomaisista lisättäisiin terveydensuojeluviranomainen ja samalla esitöissä avattaisiin tarkemmin kahden eri viranomaisen välistä toimivaltarajausta ja ylipäätään tosiasiallisia mahdollisuuksia valvoa asiaa kattavasti edes asiakasaloitteisen valvonnan yhteydessä.

Ilmoitus työntekijöiden lähettämisestä 7 §

Lähetettyjä työntekijöitä koskevan ilmoituksen tietosisältöä muutetaan esityksessä niin, että ilmoitus pitää tehdä työntekijäkohtaisesti. Lisäyksenä aiempaan työryhmän mietintöön pakollisena tietona on myös ulkomailla asuvan työntekijän asuinvaltion verotunniste. Toisin kuin yrityksen rekisterikoodi ei tämä yksityishenkilöä koskevan tunnuksen oikeellisuus ole työsuojeluviranomaisen keinoin selvitettävissä. Koska puutteellisesta ilmoituksesta voidaan määrätä laiminlyöntimaksu, täytyy asiassa varmistaa työsuojeluviranomaiselle riittävät ja helposti käytettävät tiedonsaantioikeudet.

Pitkäkestoinen lähettäminen 7 a §

Hallituksen esityksessä ei oteta kantaa siihen, millaisia syitä on pidettävä perusteltuina, mutta voidaan päätellä, että perustelematon pyyntö voidaan hylätä. Tämä puute hankaloittaa työsuojeluviranomaisen valvonnan suorittamista.

Voimaantulo

Työsuojeluviranomainen haluaa vielä korostaa valvonnan haastavuutta lain eri voimaantulosäännösten vuoksi. Nyt käsiteltävänä oleva hallituksen esitys ei työsuojeluviranomaisen käsityksen mukaan poista siirtymäaikojen jälkeenkään sitä, että edelleen osaan lähetettyjä työntekijöitä sovelletaan vanhaa lakia, koska lähettämistä koskeva sopimus on tehty ennen 18.6.2016. Lisäksi nyt voimaan tulevia siirtymäsäännöksiä olisi edelleen syytä täsmentää hallituksen esityksen perusteluissa.

Johtaja Riitta Sulameri

Lakimies Anna Pärtty

Tämä asiakirja LSAVI/4810/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSAVI/4810/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Pärtty Anna-Maria 28.05.2020 13:42

Ratkaisija Sulameri Riitta 28.05.2020 14:55